

علت نام گذاری ایام ولادت حضرت معصومه (س) و امام رضا (ع) به دهه کرامت چیست؟

تأثیر آموزه‌های رضوی بر اصلاح سبک زندگی خانواده‌های ایرانی

باید توجه داشت که امامان ما کرامات بسیاری دارند و این کرامات به عنوان اعجاز شناخته می‌شوند؛ البته برخی از انسان‌ها هم می‌توانند کرامات داشته باشند که از طریق پرهیزکاری ممکن می‌شود و انسان را هدایت می‌کند.

همانگونه که از خصوصیات معصومین (ع) هدایتگری بشر است؛ درباره امام هشتم (ع) هم اینگونه است و ایشان کرامات ویژه‌ای دارند.

نقل شده: دو برادر بودند یکی پرهیزکار و دیگری بدبازان که همه از دست او در عذاب بودند، اینها قصد زیارت امام هشتم (ع) را کردند و آن بدبازان در بسین راه بیمار شدند و از دنیا رفت و آن تعبیری همه از دست او راحت شدند!

برادر پرهیزکار او را غسل داد و پس از طواف در حرم امام (ع) او را به خاک سپردند.

برادر پرهیزکار، برادرش را در عالم رویا در باغی بزرگ و شادکام دید و تعجب کرد و از چرایی آن پرسید.

گفت: وقتی قبض روح شدم جانم به سختی گرفته شد (چراکه بنابر روایات یکی از لحظاتی که اعمال ما بر سختی یا آسانی آن تأثیر دارد هنگام جان دادن است).

وقتی قبض روح شدم دو ملک سراغ من آمدند و هنگام غسل گویی به جای آب، آتش روی من می‌ریختند و گفتند: ما پاره‌ای از آتش شد و آن دو ملک مرا عذاب می‌کردند.

تا این که مرا بریدید به حرم امام (ع) و آن دو ملک دور شدند؛ در حرم امام (ع) را دیدم و از او خواستم شفاعت مرا کند. همین که مرا بالای سر حضرت (ع) بردید به من گفتند: حضرت طلب شفاعت کن که تنها در حرم ایشان در امانی و بیرون از آن عذاب منتظر تو است. پاسخ دادم از امام (ع) خواستم اما ایشان اعتنایی نکردند.

ندا آمد حضرت (ع) را به مادرشان حضرت صدیقه (س) قسم بده که درخواست تو را رد نخواهند کرد و من نیز چنین کردم و این شد که می‌بینی!

از این ماجرا درمی‌یابیم که کرامات حضرت ثامن‌الامنه (ع) به حیات ایشان محدود نیست بلکه پس از حیات ظاهری، نیز ایشان کرامات خود را اعمال می‌کنند و این البته از صفات همه معصومین (ع) است.

آنچه باید از کرامت در سیره رضوی برای زندگی امروز به کار گرفته چیست؟

بالاترین مطلبی که حضرات معصومین (ع) به ما یاد دادند و خواستند که به آن عمل کنیم، این است که ما در مقام تقوا قرار بگیریم تا بتوانیم وجود مقدسشان را در ک کنیم و این درک از شفاعت آنها نیز بالاتر و برتر است که به ما امکان همراهی آن حضرات (ع) در آخرت را نیز می‌دهد، چراکه نفع آنها به این دنیا محدود نمی‌شود.

همانگونه که در دعای کمیل می‌گوییم از این ترسانم که فریاد قیامت از دوستان تو جدا شوم! و بهترین دوستان خدا حضرات معصومین (ع) هستند که اگر این را درک کنیم و متوسل به آنها شویم خیلی از مشکلات ما برطرف می‌شود.

از این رو است که در عیون اخبار الرضا (ع) از ابصالت نقل شده که حضرت ثامن‌الامنه (ع) با هر ملتی به زبان خودش صحبت می‌کردند و حتی وقتی وارد نیشابور شدند با پیرزنی به زبان محلی سخن گفتند.

ابصالت می‌گوید وقتی از چرایی این مسأله پرسیدم، امام (ع) فرمودند: ما امامیم و حجت خدا بر خلق.

پس اگر معرفت داشته باشیم، درمی‌یابیم که قدرت در کف آنها است و این خواست خدا است که آنها پیشوای مردم قرار بگیرند و ما در دعای توسل می‌گوییم: ای حجج خدا روی زمین و آنها بحق خلفای الهی روی زمین هستند که معرفت به آنها ما را به حقیقت رهنمون می‌شود.

و اعتقاد به امامت آن حضرت (ع) است که شیعه اثنی عشری هویت می‌یابد یعنی هر کسی که به امامت ایشان معتقد باشد، شیعه اثنی عشری است.

کرامت و رواج روح کریمی در جامعه بر گرفته از آموزه‌های رضوی چه تأثیر بر اصلاح سبک زندگی دارد؟

حاکم گردانید. اطاعت خدا را راه ورود به آب حیات، شفیع گرفتن خواسته‌ها، پناهگاه روز اضطرار، چراغ روشننگر قبرها، آرامش وحشت‌های طولانی دوران برزخ و راه نجات لحظات سخت زندگی قرار دهید؛ زیرا اطاعت خدا وسیله ننگه دارنده از حوادث هلاک‌کننده و جایگاه‌های وحشتناک که انتظار آن را می‌کشید و حرارت آتش‌های برافروخته است. پس کسی که تقوا را انتخاب کند، سختی‌ها از او دور گردند، تلخی‌ها شیرین و فشار مشکلات و ناراحتی‌ها برطرف خواهد شد و مشکلات پیاپی و خسته‌کننده آسان گردیده و مجد و بزرگی از دست رفته چون قطرات باران بر او فرو می‌بارند. رحمت باز داشته حق باز می‌گردد و نعمت‌های الهی پس از فرو نشستن به جوشش آمده و برکات تقییل یافته فزونی می‌یابند. (۱۸)

کرامت و روح الهی

قرآن کریم گوهر اصلی انسان را به‌عنوان یک موجود شریف و کریم می‌داند که اگر انسان کریم بشود راه طبیعی خویش را پیموهد و گوهر اصیل خود را باز یافته و چون اطاعت و صعود، مناسب با گوهر اصلی انسان است. بنابراین، عصیان و سقوط بر انسان تحمیل است، اما کرامت چنین نیست؛ زیرا گوهر آدمی کریم است. خدای بزرگ می‌فرماید: «اما انسان را گرامی داشتیم». (۱۹) چون در خلقت او گوهری کریم به کار رفته است، اگر انسان مانند سایر موجودات فقط از خاک خلق می‌شد، کرامت برای او ذاتی یا وصف اولی نبود. ولی انسان دارای فرع اصلی است؛ فرع او به خاک برمی‌گردد و اصل او به الله منسوب است. خدای کریم در قرآن مجید روح را به خود نسبت داد و جسم را که به خاک و طبیعت مرتبط است به طین منسوب کرد. (۲۰) نغمه‌ها را از گل و روح مجرد خلق کردیم، بلکه انسان را از گل ساختیم، سپس از روح خود در او دمیدیم و چون روح انسانی به خداوندی که معلم اکرم است، ارتباط دارد، پس سبمی از کرامت دارد و روح الهی به معنای روح کرامت است. (۲۱)

منابع در روزنامه موجود است.

اما برای پاسخ دقیق به چرایی تقارن دهه کرامت با ایام ولادت باسعادت ثامن‌الامنه (ع) باید گفت کرامت و بزرگواری ایشان در مزین کردن ایران به وجود مبارکشان، اصلی‌ترین دلیل این نامگذاری است چراکه حضور نورانی و مقدس آن حضرت (ع) ایران را مرکز حقیقی تشیع و اسلام ناب قرار داد؛ علاوه بر این به برکت ایشان

خاص یافت و مامون می‌کوشید علم امام (ع) را زیر سوال ببرد اما عکس این اتفاق رخ داد. این همانند عصر امامین صادقین (ع) است که دعای مومنین مستجاب شد و امویان و عباسیان به خود مشغول بودند و فرصت برای بروز علم امامان (ع) فراهم شد تا جایی که می‌دانیم تنها امام ششم (ع) ۴ هزار شاگرد داشته‌اند.

محدود نمی‌شود بلکه همه‌انمه (ع) به رضای الهی رضا هستند اما تجلی خاص این رضایت در زندگی آن حضرت (ع)، ایشان را به رضا شهره کرده است. همچنین است که آن حضرت (ع) به‌عنوان عالم آل رسول (ص) شناخته می‌شوند چراکه این علم در زمان مامون و طی برگزاری مناظرات تجلی

فاصله بین ولادت حضرت معصومه (س) و ولادت ثامن‌الامنه (ع) با عنوان دهه کرامت نامگذاری شده که مقارن است با جشن‌ها و آیین‌های شاداباش در سراسر ایران به یمن قدوم مولید نورانی این دهه؛ اما این که چرا ایام ولادت امام هشتم شعیبانیان (ع) کرامت نام گرفته مسأله‌ای است که در گفت‌وگو قدس با آیت الله روح‌الله فرقی، مدیر حوزه علمیه امام مهدی (عج) به بحث و بررسی گذاشته شده و مشروح آن از نظراتان می‌گذرد:

کرامت به چه معنا است و در سیره و سبک زندگی انمه معصوم (ع) این مفهوم چه جایگاهی دارد و چگونه تعریف شده است؟

کرامت به معنای بزرگواری است و اصل کرامت در روایات انمه معصوم (ع) ملاک دینداری انسان‌ها شناخته می‌شود. آنچنان که پیامبر اکرم (ص) فرمودند: بزرگواری مرد همان دین او است.

همچنین، از پیامبر اکرم (ص) روایت است که کرامت دوری از گناهان است. بنابر روایاتی دیگر، کرامت آن است که انسان دنیا را کوچک بشمارد. علاوه بر این، امیرالمومنین (ع) می‌فرمایند: هر که برای خود کرامت قایل باشد، دنیا در نظرش خوار و کوچک می‌شود.

پس کرامت به معنای کوچک شمردن دنیا نیز هست. امیرالمومنین (ع) همچنین فرموده‌اند: کسی در حقیقت کرم و بخشنده‌ای دارد که هوای نفس خود را مهار کند و به نفسش بخل بورزد.

ایشان همچنین می‌فرمایند: هوای نفس را مهار کن و بر آن بخیل باش که اگر کسی بر نفس بخل بورزد، حقیقت کرامت را یافته است.

برخی دیگر از روایات، وفاداری را به بزرگواری تعبیر می‌کنند. امیرالمومنین (ع) در این باره می‌فرمایند: وفاداری به پیمان‌ها از بزرگواری انسان است.

بنابر آنچه بیان شد، کرامت قبیل از هر چیز دینداری و دوری از گناه و بخل داشتن نفس اماره و بعد کوچک شمردن دنیا را شامل می‌شود و از این مسیر به مقصد صبر و شکیبایی می‌رسد، از این رو است که امیرالمومنین (ع) می‌فرمایند: بزرگواری و کرامت، نیکو شکیبایی کردن است.

کسی که دنیا در مقابلش کوچک باشد شکیبایی‌اش نیز بالا می‌رود و این فرد تنها برابر مشکلات کم نمی‌آورد بلکه بار مشکلات دیگران را نیز بر دوش می‌کشد و امیرالمومنین (ع) در این باره می‌فرمایند: بزرگواری و کرامت این است که بار دیگران بر دوش کشیده شود. و این از دنیا شکیات نکردن نشانه کرامت است. همچنین، از اخلاق کریمان خلوص و یکرنگی است و ناخالصی از اخلاق انسان‌های فرومایه است.

امیرالمومنین (ع) می‌فرمایند: کریمان کسانی هستند که شکیبایتر و پرتحمل‌ترند؛ همچنین ایشان می‌فرمایند: شتاب در عفو و گذشت از اخلاق کریمان است.

اما همان حضرت (ع) تأکید دارند اگر کسی که کرامت به او کرامت کرد، بی‌ادب‌تر شد دیگر نباید با کرامت با او برخورد کرد، بلکه اهانت و بی‌احترامی او را درست می‌کند.

چه ارتباطی بین کرامت و سیره رضوی وجود دارد که دهه منتهی به ولادت آن حضرت (ع) دهه کرامت نام گرفته است؟

تمامی روایاتی که بیان شد از امام معصوم است و امام (ع) تا خود به آنها عمل نکند دیگران را به آن عمل دعوت نمی‌کند؛ حضرات معصومین (ع) به‌عنوان امامان کریم هم شناخته می‌شوند پس نخستین کرامت‌کنندگان‌اند.

در پاسخ به چرایی تقارن دهه کرامت با ایام ولادت ثامن‌الامنه (ع) باید گفت همه‌انمه (ع) تجلی‌گاه اسماء الهی هستند، یعنی وقتی ایشان را رضا می‌نامیم این صفت تنها به امام هشتم (ع)

اگر کسی روح را به کرامت و عظمت بشناسد همه دنیا در چشمش کوچک می‌شود. (۱۰)

راه رسیدن به ساحت کرامت

به روشنی تقابل کرامت و لذات در روایات انمه دین (ع) بیان شد. کرامت، بزرگواری و دوری از هر پستی و فرومایگی است، چراکه وضعی ارزشی است و از اسمای حضرت حق است، اما در مقابل هر چه انسان را از بزرگمنشی و قرب‌الهی دور سازد ریشه در لذات، پستی و زشتی دارد. به فرموده رسول مکرم (ص): «دوستی دنیا ریشه هر معصیت و ابتدای هر گناه است». (۱۱) لذا دنیا، دنیا نامیده شد، چون که «بی‌مقدارتر از هر چیزی است». (۱۲) با توجه به این که قبلاً گذشت که لذات در برابر کرامت و دنی در مقابل کریم است و چون دنی و لذات در دوستی دنیا جست‌وجو نمود، چرا که به فرموده حضرت علی (ع): «دنیا انسان را خوار و ذلیل می‌کند». (۱۳) کرامت نقطه مقابل ذلت و خواری است. باید برای رسیدن به قله بلند کرامت به سلاح پرهیز از گناه و دنیا طلبی و هوا و هوس و در یک کلمه به سلاح تقوا مجهز گشت. به فرموده امیرالمومنین (ع): «کرامت بدون تقوا حاصل نمی‌شود». (۱۴)

به فرموده خدای بزرگ در قرآن کریم: «سا کرامت‌ترین (گرامی‌ترین) شما نزد خداوند با تقواترین شمامت». (۱۵) و به فرموده امیرالمومنین علی (ع): «کلید کرم، تقواست». (۱۶)

شناخت تقوا

به فرموده حضرت علی (ع): «تقوا آن است که انسان از هر چه او را به گناه و می‌دارد، دوری نماید». (۱۷) آن حضرت می‌فرماید: «همانها تقوا و ترس از خدا، داروی بیماری دل‌ها، روشنایی قلب‌ها، درمان دردهای جسم‌ها، مرهم زخم جان‌ها، پاک‌کننده پلیدی ارواح، روشنایی بخش تاریکی چشم‌ها، امنیت در ناآرامی‌ها و روشن‌کننده تاریکی‌های شامست. پس اطاعت خدا را پوشش جان، نه پوشش ظاهری، قرار دهید و با جان نه با تن فرمانبردار باشید تا با اعضا و جوارح بدن‌تان در هم آمیزد و آنرا بر خود موزان

پرسش

کرامت چیست؟ چگونه می‌توان در طریق کرامت گام برداشت؟ و انسان‌های کریم در نزد خداوند از چه مقامی برخوردار هستند؟

پاسخ

کرامت به معنای دوری از پستی و فرومایگی است و روح بزرگواری و منزله از هر پستی را کریم گویند. کرامت در مقابل ذلت، ذلت خواری است و برای رسیدن به قله بلند کرامت باید به سلاح تقوا و پرهیزکاری مجهز گشت، و تقوا آن است که انسان از هر چه که او را به گناه وامی‌دارد، دوری نماید. به فرموده حضرت امیرالمومنین علی (ع): «آن کس که تقوا پیشه کند به آنچه که دوست دارد جاودانه دست‌رسی پیدای می‌کند، خدا او را در منزل کرامت خویش مسکن می‌دهد. خانه‌ای که مخصوص خداست. سقف آن عرش پروردگاری و روشنایی آن از جمال الهی و زائرانش فرشتگان و دوستان و همنشینان پیامبران الهی هستند».

پاسخ تفصیلی

کرامت به معنای دوری از پستی و فرومایگی است و روح بزرگواری و منزله از هر پستی را کریم گویند. (۱)

لیم ضد کریم است. (۲) لذات و لذات به یک معناست، لذا لذات در برابر کرامت و دنی در مقابل کریم است. (۳)

کرامت از دیدگاه معصومین (ع)

رسول مکرم اسلام (ص) می‌فرماید: «خدای بزرگ، کریم است و کرم را دوست می‌دارد». (۴)

امیرالمومنین علی (ع) می‌فرماید: «کسی که قبل از سوال می‌بخشد، کریم است». (۵) «حوادث ناگوار در روح کریم اثر نمی‌گذارد». (۶)

«کریم، انسانی است که از حرام اجتناب کند و از همه عیب‌ها منزله و پاک باشد». (۷)

«انسان کریم از چیزی که لیم به آن فخر می‌کند، بیزار است». (۸)

«کریم، انسانی است که آبروی خود را با مال حفظ می‌کند، ولی لیم کسی است که مال را به وسیله آبرو حفظ می‌کند». (۹)

